

SABADELL FE

Setmanari porta-veu del Partí

Redacció i Administració: Jardí, 7 i 9

Els originals no's tornen.

Dels articles ne son responsables els seus respectius autors.

SUBSCRIPCIÓ

NOMBRE SOL

Porqueria Municipal

Es delicioso ser concejal monárquico y formar parte de una mayoría consistorial. El feliz mortal que tenga esta dicha puede estar seguro de salir airoso en su grave cometido, aunque sea más bruto que un sombrero de paja.

Y como todo Sabadell está *lleno* del asqueroso asunto que se debatió en la sesión municipal del día 18, huelga aquí repetir detalles que de nadie son desconocidos.

Un empleado asaz fresco, inmoral a todas luces, irrespetuoso para con sus superiores jerárquicos, de quienes continuamente ha hecho objeto de burla, mofándose de ellos torpe y descaradamente y mintiéndoles como un imbécil; un funcionario expedienteado en otra ocasión por mal cumplimiento de sus deberes, acaba de ciscarse en el honrado pueblo de Sabadell, derrotando a los únicos representantes que este mismo pueblo tiene en el Ayuntamiento para la defensa de sus intereses morales y materiales.

A los señores concejales monárquicos no les ha parecido gran cosa eso de que, por culpa de un empleado corrompido perdiera un pobre anciano, superviviente de la guerra de Africa de 1859-60, la justa pensión que el Estado señala a los pocos ciudadanos que aún existen y que pertenecieron a aquellas legiones que en el suelo africano derramaron su sangre en defensa de la bandera roja y gualda.

Como tampoco les ha parecido muy grave el que, siempre debido a la infame conducta del susodicho funcionario, estuviesen a punto de ingresar en filas dos mozos a quienes la ley excluye de la contribución sangrienta, uno por tener el padre sexagenario y pobre y el otro por ser hijo de viuda.

Vaya, que el tal Lladó nos ha resultado un militarista de primer orden. Los que quedan de la guerra de Africa que se callen el pico y se den por satisfechos con haber cumplido con su deber, pues no va a dársele dinero a todo el mundo; ya cobraron por todos O'Donnell y Prim a quienes no se les debía ni una mensualidad cuanto partieron para el otro barrio. En cuanto a los padres de los mozos en cuestión, demasiado saben que hay hospicios donde pueden acabar sus días rezando letanías y comiendo sopas de ajo.

Volviendo a la sesión, era un gusto oír los *grandilocuentes* discursos de los gansos de la mayoría, cuando, con voz temblona y aún alguno con la suya aflautada, como si le faltase algo indispensable a la virilidad, confesaban que, reconociendo la exactitud de las denuncias formuladas por el dignísimo concejal federal Don Camilo Martí, y por ende, la gravedad de las faltas, opinaban que ya estaba suficientemente castigado el culpable Lladó con los treinta días de suspensión que había sufrido.

Jamás habíamos presenciado espectáculo más asqueroso, más indigno, más cochino. Una docena de trastos, constituidos en mayoría, ensuciándose en su palabra de honor, desmintiendo su cualidad de caballeros y atropellando, con la fuerza brutal de los números, los principios de moralidad y honradez vinculados por una minoría republicana genuína y única representación digna de un pueblo culto, laborioso y honrado.

Con tremendo asco sentíamos asomar a nuestras mejillas el carmín de la vergüenza al oír como Camilo Martí les recordaba que todos ellos, particularmente, habían prometido votar en justicia y al ver como se revolcaban por el lodo del caciquismo chanchullero y deshonesto acudían a nuestra garganta gigantescos gargajos que pugnaban por salir furiosos a chocar contra las frentes impuras de aquellos borregos turullistas, silvestristas, lligueros y carcas.

Pero nuestro coraje se convirtió en conmiseración y lástima hacia la ciudad de Sabadell al ver como su primer ciudadano declaró que se abstenía en la votación ¿Qué puede esperarse de un alcalde que tan neciamente desconoce lo más rudimentario de sus obligaciones? Bien es verdad que, cuando, advertido por el Secretario, tuvo que emitir su voto, lo hizo a favor del delincuente, en contra de los sacrosantos principios de moralidad y honradez. ¡Vaya un tío!

De sobra merecéis, señores de la mayoría, el feliz dictado que os dirigió el honrado regidor señor Martí. Sois maniqués, sois *titelles*, no teneis voluntad, ni cerebro, ni otras cosas más necesarias. Cuando murais, estad seguros que devolveréis a la madre tierra la poca substancia gris que os proporcionó al impulsaros a la vida. Ya piensan otros por vosotros, ya os dan todo el trabajo hecho; vosotros no digais más que

Sessió de l'Ajuntament

La immoralitat de les dretes i la dignitat de les esquerres. — El regidor federal senyor Martí, amb un gest de dignitat, es retira del Consistori.

Després d'un descans ordinari de la sessió corresponent a la sessió passada, es llegeix de nou l'expedient presentat per la comissió nomenada a l'electe sobre l'assumpte Lladó.

Després de la lectura, el regidor demana la paraula el senyor Martí i diu: Lament moltíssim el que després d'un descans tan llarg i expedient vull dir sobre la taula, de vegades regidors no s'hagin permès repassar la bona fe i el respecte de que no més no ha fet un. Per això ara puc al senyor President permeti la lectura de la meua primera declaració: doncs cal que se'n entengui és que no ho han fet per a no poder alegar ignorància amb l'expedient en qüestió.

Seguidament el Secretari llegeix la menuda de declaració que és escollada amb molt interès.

Una volta llegida la declaració, sembla que la majoria es proposa callar per tota resposta. Seguidament demana la paraula el senyor Aragay i diu: Faltaria amb un deure de companyerisme si en aquest assumpte on s'atropella moralment un company de minoria, no hi dongués la meua opinió.

Aquí veiem una vegada més, senyors, com al presentar-se una proposició plena de justícia no sols no la voten els senyors de la majoria, sinó que ni tenen porules per a menyspreuar-la, i és que hi han senyors que estan tan convenguents de la seva mala feina, que saben que sols callant poden sostenir-se totes les hipòtesis.

Aquí hi ha un senyor que com a ciutadà em mereix tots els respectes, empro com a regidor no els té per tenir. Jo crec que en el seu lloc no m'hauria estat a assistir en aquesta sessió. Me refereixo al senyor Lladó. Tots sabem que aquest senyor és dels que més vol endreçar-se amb la qüestió que es va discutir. És el que més fort volia descarregar la responsabilitat sobre el funcionari Lladó. I ara veiem, senyors, que es troben en capgir i firma l'expedient demanant l'absolució per l'encarcel. Això no sols és una demostració de poca criteri, però també una falta de respecte desconsiderat, aquesta falta és la que les ad-

F. MOLINER SALCEDO.

Un acort de la minoria republicana

Reunida ans d'anit la minoria republicana del nostre Municipi, acordà no assistir a les sessions de l'Ajuntament en senyal de protesta per l'agravi que la majoria inferí al seu company, el regidor federal senyor Martí, per la resolució que recaigué en el dictamen que acompanyava a l'expedient que s'instruí contra el quefe del Negociat de Governació senyor Joan Bta. Lladó Figueras. Aquest acort de la minoria republicana subsistirà interí els seus respectius partits acordin l'actitut que deguin adoptar.

Partit Republicà Federal

El Comitè d'aquest Partit convida a la reunió general extraordinària que celebrarà el pròxim dimarts, dia 29 del corrent, a les nou de la nit, en el Círcol Republicà Federal, per a tractar dels assumptes següents:

Primer. Aprovació de l'acta anterior.

Segon. Discutir la conducta observada dintre el Municipi pel regidor Miquel Saret.

Tercer. Parlar sobre la norma a seguir pels nostres regidors dintre del Municipi.

Quart. Disposicions generals.

Per la importància dels temes a tractar, se suplica a tots els correligionaris la puntual assistència.

Sabadell 26 Agost de 1916. — P. A. del C. P. F.: El President, FRANCISCO ALIGUÉ. — El Secretari, J. PUIG PUJOL.

La personalitat de les entitats obreres

El Govern ha publicat rescentment un decret en el qual se regoneix la personalitat de les entitats obreres ferroviaries; empró mentres el Govern legalitza la vaga, tracta de domesticar la fera per a vencer-la millor.

I és que en la lluita social, com en la guerra, també s'empleen les alambrades per a defensar els camps atrinxerats; i les alambrades són aquest teixit de lleis socials, sistema de defensa contra l'esperit revolucionari que, mentres no triomfi en sos principis fonamentals contra lo fonamentalment injust de nostre règim social i polític, serà exclut de la vida.

El vesper del Marroc

Per lo que se refereix al problema afrós del Marroc ja declaren els governants que s'han d'economitzar gastos, que l'organització civil és molt costosa i absurda, que és necessaria una nova forma de plantejar els serveis i que és indispensable repatriar batallons perquè els gastos que tot això origina no els pot suportar Espanya.

Encara pot contestar el país queicom més greu i trascendental; encara pot manifestar amb raó que la nostra acció en el Marroc el te pregonament alarmat perquè ningú ignora que l'actual guerra europea te per base i per causa, tal vegada la única, la necessitat de colonies que sent una nació ambiciosa, i el dia de la pau es perillós per a els pobles petits posseir territoris colonials mantinguts per la força.

L'impost sobre el lloguer

Tot d'una s'han parat els embargs que s'havien començat en els morosos a l'impost

LA NACIONALITAT I EL SOCIALISME

Un sentiment que's mor

Aquesta exaltació del patriotisme és com una agonia de l'Europa d'avui davant del Socialisme que s'ha posat en marxa. Res fa al Capitalisme que's maten les nacions i es convulsionin, però li preocupa si el proletariat obté qualque millora. En Cesare Battisti, ho repeteixo, era molt més temut actuant de socialista que de nacionalista. Oh, la patria! La patria heu dit?... La patria és sols dels rics, com escrigué l'Hervé abans de la guerra.

Mireu sinó: la compren i la venen. Mitjansant l'entrega de 125 milions pels Estats Units, Dinamarca acaba de vendre ses illes de l'Arxipièlag de les Verges, Sant Joan, Sant Tomás i Santa Creu. Les antilles fins avui daneses, nort-americanes des d'ara, tenen 360 kilòmetres quadrats i 40.000 habitants. Aquests, *naturalment*, deixen de ésser danesos.

O be jo tinc raó, i ja acaba de dir-se la darrera paraula sobre patriotisme, o jo m'he tornat boig i és una venda infame i criminal. Perquè, es pot jugar-se amb l'aspiració santa de 40.000 ànimes sempre a punt de morir a la primera crida? Aquí no es tracta ja d'uns quants metres quadrats, es tracta noresmenys de que han prostituït un sentiment. I si no és res d'això, l'Estat de Dinamarca i el Nort-América han portat a llurs pobles a la llum: ningú tant com l'Estat es burla de la patria i fa d'ella escambell.

Els danesos d'ahir, poden estar contents d'aquest canvi de patria per el mequíu interès d'uns quants milions o per l'imposició d'una altra gran potencia? Si estimen Dinamarca i abandonen les illes, qué és de la poesia del campanar del poble que repicava

amb joia el jorn que varen néixer? I qué és de la bandera que's veien obligats a fer-li jurament? No pensarán també que, com en temps d'Hamlet, hi ha quelcom de podrit a Dinamarca? I per qué a Dinamarca solament? A Europa, al món enter que permet tal vergonya. Car ara serán xais d'un altre exèrcit, defensors d'un país nou i d'uns nous interessos, i en nom del patriotisme els menarán.

Un sentiment que's fals i perxó pot corrompre's, o un sentiment que's mor tot i sa exaltació. Al menys al meu entendre: Els danesos d'ahir s'han quedat tan *tranquils* canviant de patria, com si haguessin canviat de roba interior. I el món ha trobat bé que's venguin més illes com es venien negres en altre temps. Els negres defensaven a l'amo que tenien fos qui fos; ço és lo que farán els fills d'aquestes illes.

Heu quedat convençuts senyors nacionalistes-socialistes? Es en nom de la patria, —de la patria comprada o que haurien robat, —que ara els Estats Units parlarán a aquest poble. En la vostra inconsciencia, si d'aquest fet nasqués un nou irredentisme, ho trobarien bé i aplaudirien. I ells sols defensarien a un Estat que, tot lo més que ha fet ha sigut vendre'ls.

J. SALVAT PAPASEIT.

Carta desclosa

Al ciutadà Miquel Colomer

Agent executiu d'aquest Municipi

Ciutat 24 d'Agost de 1916.

Ciutadà: Amb motiu d'un comentari publicat en el nombre de nostre periódic corresponent a la setmana passada, us heu sentit ofés i heu evacuat un *remitit* en els periódics locals amb la mateixa senzillesa que evacuen un embarg.

Tot i admirant la vostra prodigalitat en el reclam, que no és altra cosa el vostre *remitit*, hem de dir-vos que tot lo que deiem la setmana passada no anava dirigit a vos, que no tenim l'honor de conèixeus—i per ara refugim aquest honor—sinó que ens referiem a l'Ajuntament que ha embrollat aquest assumpte de tal manera, que no creiem que l'acarreixin tots els agents executius coneguts i per conèixer, per bones o dolentes intencions que tinguin.

Lo qual vol dir, parlant aixís a *inter-nos*, que us heu ficat en un vesper que no creiem que en sortiu gaire ben parat. Es clar que vos justificareu el vostre gest per a defensar el pa de cada dia i a nosaltres això no ens estranyarà gens, car sabem que en el món hi viuen dugues races: una que es guanya el pa amb la suor del seu front, i altre que se'l guanya amb la suor del front dels altres. Encar que vos per casualitat sigueu d'aquests últims, nosaltres respectarem la vostra comeditat i si diem lo que diem en aquest assumpte, no és pas que us fem la traveta per a treureus el pa de la boca; es que'ns fem eco de la opinió, que en aquest cas concret és una mica tivanta, i encar que la vostra missió en la ciutat és una mica repugnant, tireu al dret, i que la sort us acompanyi, i, sobre tot, no feu cap més *remitit*-reclam, que això, per un agent executiu, és bastant ridícol.

No acceptem de cap manera això que dieu vos de que propaguem malicioses versions amb el deliberat fi de buscar la satisfacció d'un conflicte d'ordre públic; no l'acceptem i us retem a que puntualitzeu bé tot lo que hem fet nosaltres que signifiqui buscar el desordre, buscar un conflicte.

Empró que'n som de tontos. Ara ens anavem a enfadar i no veiem que vos parleu del desordre perquè heu polsat la opinió i carregueu el mort als altres.

Val a dir per això que si aquí hi ha algú que busqui el desordre és el mateix Ajuntament, que està empenyat en mantenir un impost que'l poble

no vol pagar i que a tort i a dret es vol portar a terme autoritzant una serie d'embargs que per lo repugnants portarán qua.

Nosaltres fins a cert punt no ens estranya que l'Estat autoritzi embargs als morosos en les contribucions. Al fi i al cap l'Estat és impersonal i viu molt lluny de nosaltres. Però que'ls autoritzi un arcalde perquè el poble no vol pagar uns impostos posats per l'Ajuntament, ja ens estranya una mica. L'Arcalde és un vehí de Sabadell i quan deixarà d'ésser Arcalde haurà de conviure amb nosaltres, i aquesta taca dels embargs no se la treurà de sobre.

Potser pensem aixís perquè no hem llegit la Instrucció del 26 Abril que vos ens citeu, però com que ja estem prou instruits us la dediquem a vos que al fi i al cap amb aquesta mena d'instruccions vos us hi guanyeu la vida.

Per acabar. No tenim cap *advocat del seicà* que ens aconselli, segons la vostra expressió gràfica, doncs per advocat tenim la nostra consciencia, i si hi ha algún sabadellenc que aplaudeixi la vostra gestió, porteu-lo que el farem retratar.

LA REDACCIÓ.

Els maniquís del nostre Ajuntament i les classes directores de Sabadell

Per aquella llei natural que fa que tinguin totes les coses el seu flux i reflux, siguent aquest més accelerat segons les circumstancies que les rodeigen, el domini de l'element lliberal en el Municipi vingué en descens fins a extingir-se del tot allà per l'any 1909, donant lloc, com a conseqüencia, a que imperés la voluntat de les dretes en la governació i administració dels interessos comunals a partir des de la constitució del Ajuntament en el any 1910 fins a la data.

El personal que les dretes triaren aleshores per a posar en candidatura no fou de lo més selecte que d'entre elles podien escullir malgrat l'afany que tenien d'arrebassar de mans dels republicans la hegemonia dels destins de la ciutat, per lo que des de molt temps venien fent-se solemnes vots, però concurren les circumstancies de que el triomf en la lluita electoral era una incògnita, i la responsabilitat i consegüent perill en que davant la opinió pública s'incorria, en el supost de obtenir la victoria en la lluita electoral, l'haver de rompre uns motllos refosos amb grans quantitats de democràcia i fer-ne de nous amassats només que amb fang plutòcrata, però lo que determinaren posar en pràctica aquell adagi que diu: «a un mal pas posar-hi un frare».

No resultant-los aquell personal de la hetaura que ells volien per surtir-los, els uns massa fatuosos i els altres massa *vius tontos* que de bones a primeres ja es deixaven veure la de sota amb lo del quartel de la guarda civil per exemple, fent tots ells *migues* amb els elements d'esquerra; amb l'afany de satisfer millor cada hu les seves ambicions, resolgueren treurer com a candidats, en eleccions successives, elements una mica més capacitats i una mica més íntegres, però tampoc els pogué satisfer la seva actuació ja que per lo mateix que estaven posseïts de un poc més de criteri, no s'atrevien gaire a cometre atropells i arbitrietats en benefici de les classes que representaven pels perills que hi veien, i per consegüent no es prestaren a servir de cap de turc, per lo que determinaren buscar un personal que fos sumament ignoscent, fins a l'extrem de que no tingués cap més condició d'home que lo que la llei exigeix: tenir al menys vinticinc anys de edat, i per això vegerem figurar en candidatura de les dre-

tes en les dugues darreres eleccions municipals, a uns elements tan inofensius baix tots els aspectes que, per iniciativa propia, son incapaces pel bé i pel mal, dit en una paraula: son uns veritables maniquís, com encertadament els calificà a veu plena el nostre amic Martí Peydro en la penúltima sessió municipal abans de retirar-se del Consistori; i per fi, han trobat amb aquests el tipus de regidor de les dretes que ells desitjaven, veient-se ara a l'Ajuntament de Sabadell lo que no és possible veure en cap altre Ajuntament d'Espanya, ni petit ni gran.

Es trepitxen les lleis, es vulneren els reglaments, es sofisticuen les ordenances establertes amb tota la nuesa i senzilles del món, quedant-se, després, tant ignoscentament fresquets com si res haguessin fet, prova palesa del desconeixement que tenen de lo que fan i sobre tot de la ignorancia de la responsabilitat en que incorren davant del còdig i davant de la opinió pública.

Com si res, se mana, s'ordena, se disposa i s'acorda trencar precedents, atentar contra el sentit comú i no tenint ni tan sols en compte el pudor administratiu, perjudiquen casi sempre els interessos morals i materials de la ciutat per a beneficiar-ne de particulars, prova irrefutable de la seva incapacitat per la escacés de coneixements que tenen.

La falta de conseqüència de les paraules amb els seus actes; la facilitat amb que canvien de opinió amb tots els assumptes i la unanimitat amb que voten sempre, moltes vegades veritables garrafalades, prova la anulació de la propia voluntat, i que solament es mouen i actuen a criteri i a voluntat d'altres que per lo que están llunyans de l'Ajuntament son irresponsables davant la opinió pública, perquè aquesta directa i personalment no els coneix, i també en son davant la llei, perquè a ells la llei no els arriba; resultant, amb conseqüència, que els propòsits de les classes directores de Sabadell els van sortint molt arrodonits amb els procediments adoptats de portar maniquís a l'Ajuntament, en lloc d'homes posseïts de coneixements dels problemes de la vida dins sos diferents ordres: de reconeguda enteresa de caracter i al mateix temps, titllats pel seu bon gust i refinament per les coses belles dintre les arts i dintre les lletres.

Sí, poble de Sabadell, les classes que dirigeixen els destins de la ciutat, han posat el govern i administració dels interessos comunals a mans de uns homes que per la seva condició és com posar una arma de foc carregada a les mans d'un nin que, com que ignora el mal que pot fer i no tem el càstig en que pot incorrer perquè el desconeix, és cent vegades més temible que posada a les mans de un home amb ple coneixement de lo que fa, i aqueixos temors han d'augmentar en grau superlatiu quan aquest nin posseït de l'arma mortífera, obra a impuls d'un ser sense cor que per ésser anònim queden els seus actes en la impunitat.

OBSERVADOR.

En la sessió celebrada pel nostre Ajuntament el 18 del corrent, al pasar-se a votació el vot particular presentat pel regidor radical senyor Figueras contra l'immoral assumpte del primer oficial de Governació Lladó i Figueras, un espectador deia al del seu costat: Fixat quines orelles més grosses traguina el nostre batlle.

En aquell precís moment el secretari li preguntà per qui votava, i ell contesta: M'absting. Què diu? M'absting. Riallada general de tots els espectadors. Sense comentaris.

ANANT PEL MÓN

PORTUGAL

Badajoz és la Agència Wölf dels germanòfils espanyols. Es una mena de reducte des del qual sempre inventen mentides per tergiversar la política interior i exterior de la República portuguesa, i pretenen ara fer creure en possibles i àdhuc en positius desordres dintre Portugal al mobilitzar aquesta nació el seu exèrcit per a posar-lo al servei de la causa dels aliats. De Badajoz varen sortir els telegrams de que havien succeït sagnants desordres i colisions entre el paisanatge i la força pública, a l'arribar tot just allí aquells oficials britànics que anaren a saludar al President de la República i al seu govern, perquè significava aquella visita que Portugal anava a participar en la gran guerra, en contra del qual, segons aquells telegrams insidiosos, els pobles lusitans se revoltaven. I aquestes falsetats, aquestes mentides—perquè precisament lo que passava a Portugal era tot lo contrari—sortiren de la carlinada germanòfila de Badajoz, que valent-se d'ésser una ciutat fronterisa, ja un dia tingueren concomitancies i encobriren aquells reialistes que volien enderrocar la jove república i que avui no poguent amparar a n'aquests revoltats que no existeixen, escampen les més risibles invencions de lluites fantàstiques i de revoltes que sembren de cadavres al llarg dels carrers! Lo més sensible és que Badajoz sigui a Espanya i els governs de la mateixa adaptin una actitud d'home que no s'hi amoïna gaire amb aquestes qüestions, però no s'hi amoïna en lo que's refereix a Portugal. Per els nostres governs espanyols Portugal és una nació que no mereix molt respecte per lo que és diminuta, i quan la implantació de la seva república, que els seus enemics volien matar-la seguint refugiats en terres espanyoles, i ara amb motiu de volguer ajuntar les forces lusitanes a les forces aliades, tampoc li dona beligerancia no prenent mides extremes contra aquests germanòfils que trenquen la neutralitat intervenint contràriament a les decisions de una nació veïna. El govern de Madrid no la veu aquesta postergació de la neutralitat des del reducte de la carlinada de Badajoz, però la pretén veure quan se fa campanya purament francòfila, i allavors priva conferencies que parlin de la guerra, sospén la exhibició en la venta de llibres i denuncia periódics que al·ludeixin massa directe a n'aquestes nacions que tan dignament treballen per el triomf i la continuació de la rica i suprema cultura occidental.

Peró Portugal passa de llarg davant d'aquestes miseries, passa de llarg i fa la seva feina. Ha sonat la hora de que la Lusitania republicana passa a integrar-se dintre el món europeu com un valor més, un valor vital que la farà digne d'obtenir tots els profits i recompenses que'ls beligerants aliats obtindran finida la guerra. Per més dolor nostre, aquesta hora no tocarà per Espanya, per aquesta Espanya vexada, humiliada i postergada a la darrera de les gracies europees i que ni la seva neutralitat és respectada, per tant que'ls submarins austriacs, amb tot i aixopugar a dintre el sostre espanyol a centenars d'alemanys que equivaldria a tenir alguna consideració, ensorren els vaixells espanyols amb la vessania dels antics pirates. Espanya, fins en aquesta hora suprema que passa pel món com un meteor, continúa la seva historia sense sotrac ni engunies. Es la Espanya de sempre, a la que'l món civilitzat li dona un pietós «adeu» des del revolt del camí.

TROTTER.

Sessió de l'Ajuntament

La immoralitat de les dretes i la dignitat de les esquerres. -- El regidor federal senyor Martí, amb un gest de dignitat, es retira del Consistori.

Acabat el despaig ordinari de la sessió corresponent a la semana passada, es llegeix de nou l'expedient instruit per la comissió nomenada a l'efecte contra l'oficial Lladó.

Acabada la lectura, seguidament demana la paraula el senyor Martí i diu: Lamento moltíssim el que després d'haver quedat l'expedient vuit dies sobre la taula, els senyors regidors no s'hagin permès repassar-lo, doncs tinc esment de que no més ho ha fet un. Per tot lo qual prego al senyor President permeti la lectura de la meua primera declaració; doncs cal que se n'enterin els que no ho han fet per a no poguer alegar ignorancia amb l'expedient en qüestió.

Seguidament el Secretari llegeix la mentada declaració que és escoltada amb molt interès.

Una volta llegida la declaració, sembla que la majoria es proposa callar per tota resposta. Seguidament demana la paraula el senyor Aragay i diu: Faltaria amb un deure de companyerisme si en aquest assumpte on s'atropella moralment un company de minoria, no hi dongués la meua opinió.

Aquí veiem una vegada més, senyors, com al presentar-se una proposició plena de justicia no sols no la voten els senyors de la majoria, sinó que ni tenen paraules per a menyspreuar-la, i és que hi han senyors que están tan convenses de la seva mala feina, que saben que sols callant poden sostenir-se totes les hipocressies.

Aquí hi ha un senyor que com a ciutadà em mereix tots els respectes, empró com a regidor no els hi puc tenir, jo crec que en el seu lloc no m'hauria atrevit a assistir en aquesta sessió. Me refereixo al senyor Brullet. Tots sabem que aquest senyor és dels que més va indignar-se amb la qüestió que estem discutint. És el que més fort volia descarregar la vergassada contra el funcionari Lladó. I ara veiem, senyors, com ell mateix es capgira i firma l'expedient demanant l'absolució per l'encarcat. Això no sols constitueix una demostració de poc criteri propi, sinó que també una falta de respecte i desconsideració, aquesta falta que fa que les administracions públiques es vegin sempre vergonyosament desmoralitzades.

Si nosaltres no venim a defensar la moralitat, sinó que ens convertim en encubridors de les faltes que atenen a ella, de cap manera podem parlar de ciutadania ni podem representar a cap bon ciutadà.

Actualment he observat que no hi ha qui tingui prou valor civic per defensar aquest mal procés; i això em fa creure que ningú te l'atreviment de mentir, perquè sols mentint podria defensar-se tan mala causa.

Això no pot quedar aixís, senyors regidors, vostès no s'han donat compte del greu error en que han incorregut; perquè si aixís quedés jo m'en donaria vergonya d'entrar mai més en el negociat de aquell funcionari que tan descaradament ha burlat l'autoritat d'un regidor, d'un arcalde i de tot l'Ajuntament. (Molt bé).

En Brullet al sentir-se aludit diu: Que a pesar de formar part de la comissió, vareig sempre fer les manifestacions que vaig fer en un principi, però després he entès que jo no podia ésser la nota discordant de la comissió.

Com poden observar els nostres llegidors, aquestes paraules són l'auto retrat de la majoria del Municipi, sab on és la raó i no obstant vota el dictamen en contra, perquè els demés ho feren aixís. Barallar-se amb en Brullet seria cometre un infanticidi.

En Durán Tuloch, lletrat (?) reconeix també que realment les faltes de l'encarcat mereix ser castigades rigurosament. A continuació i sens donar-se'n compte, diu una colecció de tonteries atenuant tot lo comés i afegeix que's va extremar la nota amb el càstic que se li va imposar.

El nostre company Martí, interromp: Doncs en aquest cas, què ha de fer un funcionari perquè les faltes es considerin greus i se'l pugui excloure? (Un del públic:—Una mort.) (Rialles).

El senyor Llagostera demana la paraula i comença dient: Es presenta dolorosament una qüestió de la mateixa forma que's presenten en aquesta casa totes les que entranyen una gravetat. S'ha fet d'aquest assumpte una qüestió de dretes i esquerres.

El dia que's va manifestar el fet—va dient—aquell dia es va fer justicia. Però ara s'han buscat influencies i aquestes han triomfat. Els mateixos que aquell dia feren justicia, avui son defensors de les faltes que ells mateixos recriminaven. Aquí tenim palesament demostrat com la majoria jamai resol les qüestions amb criteri propi. De manera

que des d'avui, l'oficial Lladó sab que compta amb la majoria, per totes les immoralitats que li plagui cometre.

Segueix el senyor Llagostera parlant de la comiseració per l'encartat i fa un paral·lel amb la dels perjudicats pel mateix. Acaba demanant que es tingui molt en compte la resolució d'aquest expedient perquè d'aquí depent la tèsitura en que deu quedar la minoria republicana. (Molt bé).

El senyor Martí, retreu com el senyor Fusté oferia 500 pessetes per a poguer defensar a l'interessat, considerant que no hi havien atenuants, i feteja les manifestacions d'en Durán Tuloch.

Intervé el senyor Aragay i aplanà de una manera eloqüent lo dit pels regidors Brullet i el lletrat —diu— Durán Tuloch, i combat el sistema que adopta la majoria per a fer justícia, significant que a jutjar pel segon expedient, en aquella casa hi han dugues menes de justícia.

El regidor federal senyor Peig, també hi intervé i diu que després de lo manifestat tan encertadament pels demés companys de minoria, poc més podria dir-hi. Després de unes atinades consideracions acaba dient que entenent que és un cas de moralitat pública encara té confiança amb que els regidors obraran amb arreglo a ella.

En Brullet es ratifica amb les tonteries d'abans. En Farreras fa una estona de "bufón" amb les seves filosofies, donant lloc a que el públic no pugui contenir les rialles.

En Martí insisteix en que l'arcalde va dir: Es tan grós lo que ha fet aquest senyor, que no te precedents ni atenuants, i per tant estic a la seva disposició pel càstic més rigurós que reconeixi factible. Denuncia com en aquesta casa hi ha gent que ha defraudat els interessos comunals i encara se'ls manté en el seu lloc.

L'arcalde dona fi a la discussió dient que's passarà a votació el vot particular del regidor radical senyor Figueras que demana la exclusió del funcionari Lladó.

Es posa a votació i vota la majoria contra el vot particular. Al demanar el senyor Secretari el vot de la Presidencia, li contesta el noi de cal Camps que ell s'abstén de la votació. (Rialles entre el públic). El senyor Secretari li diu que el seu vot és reglamentari i per tant no pot abstenes'en. Allavors l'arcalde de Sabadell es decideix de votar amb la majoria.

El gest del senyor Martí

Una vegada retxassat el vot particular del regidor senyor Figueras, demana la paraula el nostre correligionari el digne regidor federal senyor Martí i diu: Senyors de la majoria: davant de la situació desairada en que m'haveu colocat, no puc permanceixer un sol moment més en aquest lloc i per tant entenc que jo hi sobro. (Molt bé en el públic).

Jo senyors, quan vaig venir a aquesta casa, vaig entrar-hi amb el cap ben alt, el meu propòsit era sortirne amb el cap més alt encare, però davant d'aquesta immoralitat pública comesa per aquesta majoria de *maniquis* (grans protestes en la majoria i sorollosa ovació entre el públic que omplenava el saló de gom a gom). Si—continuà enèrgicament aixecant-se—sou uns *maniquis* perquè obreu a impuls d'un altre, en greu perjudici de la ciutat, i jo tinc prou vergonya i prou dignitat per no permetre que m'hi confonguin. (Es retira al moment en mig d'una sorollosa ovació, que no deixa sentir les darreres paraules del regidor federal).

Seguidament es posa a discussió el procés Canadell.

Intervé el senyor Aragay i diu que sense volguer defensar la conducta dubtosa del referit cobrador, creu que amb arreglo a l'expedient no se'l pot condemnar per estar mancat de proves que justifiquin la defraudació que se li suposa. Acaba demanant que se'l destitueixi d'aquest càrrec sens perill de concedir-li un altre de menor categoria per evitar la situació a que se'l condemna.

El senyor Peig, firmant de la exclusió del mentat cobrador, diu que s'adhereix a les manifestacions del senyor Aragay. Després de llarga discussió s'aprova la proposició del senyor Aragay.

Heus-aquí lo essencial d'aquests dos expedients: el primer la comissió justifica com l'encartat ha comés faltes greus i a pesar d'aquestes l'absolen. En canvi en el segon deixant apart la seva conducta dubtosa, en l'expedient no se li pot atribuir cap defraudació, sinó irregularitats en el cobro d'arbitris—aixís ho diu l'expedient—se'l condemna.

La majoria per descarregar-se la consciència per lo comés amb el primer, accedeix a lo demanat pel senyor Aragay.

El regidor senyor Saret no va anar a la sessió per no comprometre's amb la minoria republicana.

I s'acaba la sessió a dos quarts de tres de la matinada.

Noves

—La Companyia del Nort ens ha remés un follet en quin exposa els dats i xifres que, segons ells, son necessaris per a conèixer i jutjar el problema ferroviari i una relació de les condicions en que treballa el personal.

Imprenta Sallent.— Sant Quirce, 32.—Telèfon 520

J. Vidal Tarragó

ADVOCAT

ha establert despatx en aquesta ciutat, carrer de Gracia, 26, els diumenges de 9 a 12, continuant els dies feiners, junt amb el seu pare don J. Vidal i Vall, a Barcelona, Ronda de Sant Pere, 52, pral.

Kiosc de Canaletes

Cervesa **E. Petry,**

S. EN C.

Exigeixis en els taps la marca del Representant

Gasseosa F. PANÉ

Se serveix a domicili

Rambla, 198

Latorre, 2

Companyia Comercial Alcoholar, S. A.

Anís ARLEQUIN
'PICAROL'

Especialitat en Misteles, Moscatells

i Lícors de totes classes

Dipositari: **Josep Fitó** (a) **Mistos**

Sant Pere, 31 • Telèfon 660 • Sabadell